Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2013 m. spalio 22 d.*

„Valstybės įsipareigojimų neįvykdymas — Teisingumo Teismo sprendimas, kuriuo konstatuojamas įsipareigojimų neįvykdymas — Nacionalinės teisės aktas, kuriuo tam tikriems Volkswagen AG akcininkų sprendimams numatyta 20 % blokuojanti mažuma“

Byloje C-95/12

dėl 2012 m. vasario 21 d. pagal SESV 260 straipsnio 2 dalį pareikšto ieškinio dėl įsipareigojimų neįvykdymo

Europos Komisija, atstovaujama E. Montaguti ir G. Braun, nurodžiusi adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

ieškovė,

prieš

Vokietijos Federacinę Respubliką, atstovaujamą T. Henze, J. Schwarze, J. Möller ir J. Kemper,

atsakovę,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas V. Skouris, pirmininko pavaduotojas K. Lenaerts, kolegijų pirmininkai R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, L. Bay Larsen, E. Juhász, A. Borg Barthet, C. G. Fernlund, J. L. da Cruz Vilaça, teisėjai A. Rosas, G. Arestis, A. Arabadjiev (pranešėjas), C. Toader, E. Jarašiūnas ir C. Vajda,

generalinis advokatas N. Wahl,

posėdžio sekretorius K. Malacek, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2013 m. kovo 12 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2013 m. gegužės 29 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

* Proceso kalba: vokiečių.

Sprendimą

1 Ieškiniu Europos Komisija prašo Teisingumo Teismo:

— konstatavusi, kad nesiimdama visų priemonių, būtinų tam, kad būtų įvykdytas 2007 m. spalio 23 d. Sprendimas *Komisija prieš Vokietiją* (C-112/05, Rink. p. I-8995) dėl tam tikrų 1960 m. liepos 21 d. Įstatymo dėl uždarosios akcinės bendrovės *Volkswagenwerk* privatizavimo (*Gesetz über die Überführung der Anteilsrechte an der Volkswagenwerk Gesellschaft mit beschränkter Haftung in private Hand*) (*BGBl*, 1960 I, Nr. 39, p. 585 ir *BGBl*, 1960 III, p. 641-1-1, toliau – VW įstatymas) nuostatų prieštaravimo Sąjungos teisei, Vokietijos Federacinė Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal SESV 260 straipsnio 1 dalį,

— nurodyti Vokietijos Federacinei Respublikai sumokėti Komisijai 282 725,10 EUR baudą už kiekvieną dieną, pradelstą vykdyti Sprendimą *Komisija prieš Vokietiją*, skaičiuojant ją už laikotarpį nuo šio sprendimo paskelbimo dienos iki visiško minėto sprendimo įvykdymo,

— nurodyti Vokietijos Federacinei Respublikai sumokėti Komisijai vienkartinę sumą, kurią sudaro 31 114,72 EUR suma už dieną, padauginta iš pažeidimo trukmės dienų, skaičiuojamų nuo minėto Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją* paskelbimo, kol bus priimtas sprendimas šioje byloje arba iki tos dienos, kai ši valstybė narė nutrauks pažeidimą, ir

— priteisti iš Vokietijos Federacinės Respublikos bylinėjimosi išlaidas.

Ginčo aplinkybės ir Sprendimas *Komisija prieš Vokietiją*

2 1960 m. priimant VW įstatymą Vokietijos federalinė valdžia ir Žemutinės Saksonijos žemė buvo dvi pagrindinės *Volkswagenwerk GmbH* (toliau – *Volkswagen*) akcininkės, ir kiekviena iš jų turėjo po 20 % kapitalo. Pagal šį įstatymą uždaroji akcinė bendrovė *Volkswagen* tapo akcine bendrove.

3 Vėliau Vokietijos Federacinė Respublika atsisakė turėtos šios bendrovės kapitalo dalies, o Žemutinės Saksonijos žemei tebepriklauso apie 20 % kapitalo.

4 Iki minėto Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją* paskelbimo galiojusios VW įstatymo redakcijos 2 straipsnio 1 dalyje buvo numatyta, kad akcininko, turinčio akcijų, kurių nominali vertė viršija vieną penktąją kapitalo dalį, teisė balsuoti ribojama balsų skaičiumi, kurį suteikia vieną penktąją kapitalo dalį sudarančios nominalios akcijos.

5 Iki minėto Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją* paskelbimo galiojusios nurodyto įstatymo redakcijos 4 straipsnis „Bendrovės įstatai“ suformuluotas taip:

„1. Vokietijos Federacinė Respublika ir Žemutinės Saksonijos žemė turi teisę paskirti po du stebėtojų tarybos narius, kol jos turi bendrovės akcijų.

<…>

3. Visuotinio susirinkimo sprendimai, kuriems priimti pagal Akcinių bendrovių įstatymą reikia ne mažesnės kaip tris ketvirtadalius kapitalo atitinkančios daugumos, turi būti priimti didesne nei keturias penktąsias kapitalo atitinkančia dauguma.“

6 Minėto Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją* rezoliucinės dalies 1 punkte Teisingumo Teismas nusprendė:

„Palikdama galioti <...> [VW įstatymo] 4 straipsnio 1 dalį ir 2 straipsnio 1 dalį kartu su 4 straipsnio 3 dalimi, Vokietijos Federacinė Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal EB 56 straipsnio 1 dalį."

7 Po šio sprendimo Vokietijos Federacinė Respublika priėmė 2008 m. gruodžio 8 d. Įstatymo dėl uždarosios akcinės bendrovės *Volkswagenwerk* privatizavimo pakeitimo įstatymą (*Gesetz zur Änderung des Gesetzes über die Überführung der Anteilsrechte an der Volkswagenwerk Gesellschaft mit beschränkter Haftung in private Hand*, toliau – VW įstatymo pakeitimo įstatymas), kuris *Bundesgesetzblatt* paskelbtas 2008 m. gruodžio 10 d. (*BGBl*, 2008 I Nr. 56, p. 2369), o įsigaliojo 2008 m. gruodžio 11 d.

8 Šiuo įstatymu, be kita ko, buvo panaikinta VW įstatymo 2 straipsnio 1 dalis ir 4 straipsnio 1 dalis. Tačiau juo nebuvo padaryta jokių VW įstatymo 4 straipsnio 3 dalies pakeitimų.

Ikiteisminė procedūra

9 2007 m. gruodžio 24 d. raštu Komisija paprašė Vokietijos Federacinės Respublikos pranešti apie priemones, kurių ji ėmėsi arba numačiusi imtis, kad įvykdytų minėtą Sprendimą *Komisija prieš Vokietiją*.

10 2008 m. kovo 6 d. raštu valstybė narė atsakė, kad šiam sprendimui įvykdyti federalinis teisingumo ministras parengė įstatymo projektą, kurį derina atsakingos tarnybos.

11 2008 m. birželio 5 d. Komisija išsiuntė minėtai valstybei narei oficialų pranešimą, kuriame paragino per du mėnesius pateikti pastabas.

12 Vokietijos Federacinė Respublika tą pačią dieną pateikė Komisijai ministrų kabineto patvirtintą įstatymo projektą, skirtą minėtam Sprendimui *Komisija prieš Vokietiją* įvykdyti, ir nurodė, kad netrukus turėtų prasidėti įstatymo priėmimo procedūra.

13 2008 m. gruodžio 1 d. Komisija išsiuntė Vokietijos Federacinei Respublikai pagrįstą nuomonę, kurioje paragino per du mėnesius nuo šios nuomonės gavimo imtis būtinų priemonių šiam sprendimui įvykdyti.

14 Komisija taip pat pažymėjo, kad nors, kaip teisingai nurodyta, minėtam Sprendimui *Komisija prieš Vokietiją* įvykdyti skirtame įstatymo projekte numatyta panaikinti VW įstatymo 2 straipsnio 1 dalį ir 4 straipsnio 1 dalį, tačiau projekte palikta galioti šio įstatymo 4 straipsnio 3 dalis. Komisija taip pat nurodė, kad jai nebuvo pateikta jokios informacijos apie įstatų pastraipų, kuriose perteiktos ginčijamos VW įstatymo nuostatos, pataisas.

15 2008 m. gruodžio 10 d. paskelbtas VW įstatymo pakeitimo įstatymas, kurio tekstas iš esmės atitiko įstatymo projekto tekstą.

16 2008 m. gruodžio 17 d. raštu Vokietijos Federacinė Respublika pasiūlė Komisijai kartu pateikti Teisingumo Teismui prašymą dėl minėto Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją* išaiškinimo pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 43 straipsnį ir jo Procedūros reglamento 102 straipsnį.

17 Kadangi Komisija šiam pasiūlymui nepritarė, Vokietijos Federacinė Respublika į pagrįstą nuomonę atsakė 2009 m. sausio 29 d. raštu, kuriame nurodė, kad įsigaliojus VW įstatymo pakeitimo įstatymui minėtas Sprendimas *Komisija prieš Vokietiją*, jos manymu, buvo visiškai įvykdytas.

18 Manydama, kad Vokietijos Federacinė Respublika tik iš dalies įvykdė nurodytą sprendimą, Komisija 2012 m. vasario 21 d. pareiškė šį ieškinį.

Dėl ieškinio

Dėl kaltinimo, susijusio su „Volkswagen“ įstatais

Šalių argumentai

19 Komisijos manymu, visiškas minėto Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją* įvykdymas turi apimti ne tik VW įstatymo, bet ir *Volkswagen* įstatų pakeitimą. Aktualios minėtų įstatų redakcijos 25 straipsnio 2 dalyje tebėra įtvirtinta sumažintos blokuojančios mažumos išlyga, iš esmės analogiška nustatytajai VW įstatymo 4 straipsnio 3 dalyje. Be to, teisės balsuoti apribojimo išlyga iš minėtų įstatų išbraukta tik 2009 m. rugsėjį, t. y. praėjus devyniems mėnesiams po atitinkamų VW įstatymo nuostatų panaikinimo. Tačiau sprendimo 26 punkte Teisingumo Teismas nusprendė, kad minėtos įstatų išlygos laisvo kapitalo judėjimo požiūriu vertintinos kaip nacionalinė priemonė.

20 Šiuo klausimu Komisija primena, kad Teisingumo Teismui pripažinus, jog valstybė narė neįvykdė įsipareigojimų pagal Sutartis, remiantis SESV 260 straipsnio 1 dalimi reikalaujama, kad ji „imtųsi būtinų priemonių Teismo sprendimui įvykdyti“. Kadangi valstybė per tarpininkę Žemutinės Saksonijos žemę yra *Volkswagen* akcininkė, todėl turėdama tokį statusą ji ne tik galėjo, bet ir turėjo pasiūlyti reikalingas šios bendrovės įstatų pataisas.

21 Vokietijos Federacinė Respublika mano, kad kaltinimas dėl nepakeistų *Volkswagen* įstatų nepriimtinas, nes minėtas Sprendimas *Komisija prieš Vokietiją* priimtas ne dėl jų. Tame sprendime Teisingumo Teismas nagrinėjo tik tam tikras VW įstatymo nuostatas.

22 Bet kuriuo atveju, kadangi *Volkswagen* yra privati bendrovė, Vokietijos Federacinė Respublika negali būti laikoma atsakinga už šios bendrovės veiksmus ir neveikimą, nes, remiantis 1965 m. rugsėjo 6 d. Akcinių bendrovių įstatymo (*Aktiengesetz*, *BGBl*, 1965 I, p. 1089), iš dalies pakeisto 1998 m. balandžio 27 d. Įmonių kontrolės ir skaidrumo įstatymu (*Gesetz zur Kontrolle und Transparenz im Unternehmensbereich*, *BGBl*, 1998 I, p. 786), 119 straipsnio 1 dalies 5 punktu, bendrovės įstatus keisti gali tik jos akcininkai visuotiniame akcininkų susirinkime.

Teisingumo Teismo vertinimas

23 SESV 260 straipsnio 2 dalyje numatyta procedūra turi būti laikoma specialia teismine sprendimų vykdymo procedūra, kitaip tariant – vykdymo priemone (2005 m. liepos 12 d. Sprendimo *Komisija prieš Prancūziją*, C-304/02, Rink. p. I-6263, 92 punktas). Todėl jos pagrindas gali būti tik valstybei narei pagal Sutartį tenkančių pareigų neįvykdymas, kurį Teisingumo Teismas, remdamasis SESV 258 straipsniu, traktavo kaip pagrįstą (2009 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *Komisija prieš Portugaliją*, C-457/07, Rink. p. I-8091, 47 punktas).

24 Tačiau minėtame Sprendime *Komisija prieš Vokietiją* Teisingumo Teismas jokiu aspektu nevertino, ar *Volkswagen* įstatai buvo Vokietijos Federacinės Respublikos įsipareigojimų pagal SESV neįvykdymo priežastis. Iš esmės ginčo dalykas, dėl kurio buvo priimtas tas sprendimas, buvo susijęs tik su tam tikrų VW įstatymo nuostatų atitiktimi minėtai Sutarčiai.

25 Priešingai, nei tvirtina Komisija, Teisingumo Teismas šio sprendimo 26 punkte nurodė, kad ne patys *Volkswagen* įstatai laikytini nacionaline priemone, o, kad „darant prielaidą <...>, kad VW įstatymas tik įtvirtina susitarimą, kuris turi būti kvalifikuojamas kaip privatinės teisės reglamentuojama sutartis, reikia konstatuoti, kad to, jog šis susitarimas tapo įstatymo objektu, pakanka, kad jį galima būtų vertinti kaip nacionalinę priemonę laisvo kapitalo judėjimo požiūriu“.

26 Todėl kaltinimas dėl nepakeistų *Volkswagen* įstatų atmestinas kaip nepriimtinas.

Kaltinimas, susijęs su VW įstatymu

Šalių argumentai

27 Pasak Komisijos, iš minėto Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją* matyti, kad blokuojančios mažumos ribos sumažinimas pagal VW įstatymo 4 straipsnio 3 dalį yra atskiras SESV 63 straipsnio 1 dalies pažeidimas. Tokia šio sprendimo išvada grindžiama keliais, visų pirma, šiais aspektais:

— Komisija pateikė tris atskirus kaltinimus – vienas iš jų buvo susijęs su VW įstatymo 4 straipsnio 3 dalyje nustatytu blokuojančios mažumos ribos sumažinimu, o Teisingumo Teismas, kaip matyti iš minėto sprendimo 81 punkto, neatmetė nė vieno iš šių kaltinimų,

— tai, kad iš Vokietijos Federacinės Respublikos priteistos visos bylinėjimosi išlaidos, rodo, jog buvo patenkintas Komisijos ieškinys dėl visų kaltinimų, susijusių su SESV 63 straipsnio 1 dalies pažeidimu. To paties sprendimo 83 punkto teiginį, kad ši valstybė narė „iš esmės pralaimėjo bylą“, todėl iš jos buvo priteistos bylinėjimosi išlaidos, veikiau galima paaiškinti kaip ieškinio atmetimą tiek, kiek jis buvo grindžiamas SESV 49 straipsnyje įtvirtintos įsisteigimo laisvės pažeidimu,

— iš minėto Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją* 48 ir 50 punktų matyti, kad vien sumažinus blokuojančios mažumos ribą *Volkswagen* akcijų turintiems viešiesiems subjektams suteikiama galimybė daryti šiai bendrovei didelę įtaką neinvestuojant, kaip reikalaujama pagal bendrąją bendrovių teisę,

— šio sprendimo 51 punkte nurodęs, kad balsavimo teisės apribojimas „užbaigia“ teisinę schemą, nustatytą sumažinus blokuojančios mažumos ribą, Teisingumo Teismas pripažino, kad pati schema minėtiems viešiesiems subjektams suteikia galimybę tokiomis mažesnėmis investicijomis daryti didelę įtaką minėtos bendrovės sprendimams, ir

— minėto sprendimo 54 punkte VW įstatymo 2 straipsnio 1 dalis ir 4 straipsnio 3 dalis susiejamos vartojant ne žodžių junginį „kartu su“, o daugiskaitos formą „apribojimai“ ir jungtuką „ir“, iš to Komisija sprendžia, kad šios dvi nuostatos yra du vienas nuo kito nepriklausomi apribojimai.

28 Be to, minėto Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją* 40, 41, 51, 52 ir 72–81 punktus skaitant kartu, matyti, kad pats VW įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje numatytas balsavimo teisių apribojimas savaime yra nepateisinamas laisvo kapitalo judėjimo apribojimas. Todėl joks to sprendimo teiginys neduoda pagrindo prieiti prie išvados, kad Vokietijos Federacinė Respublika galėjo laisvai pasirinkti, kurią iš šių dviejų nuostatų reikia panaikinti siekiant įvykdyti minėtą sprendimą.

29 Dėl minėto Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją* rezoliucinės dalies Komisija mano, kad ją reikia aiškinti atsižvelgiant į šio sprendimo motyvus, ypač į pirmiau išdėstytus aspektus.

30 Vokietijos Federacinė Respublika mano, kad iš minėto sprendimo rezoliucinės dalies 1 punkto aiškiai matyti, jog Teisingumo Teismo konstatuotas SESV 63 straipsnio 1 dalies pažeidimas buvo susijęs su VW įstatymo 2 straipsnio 1 dalimi „kartu su“ to įstatymo 4 straipsnio 3 dalimi. Todėl tame pačiame

sprendime konstatuotas įsipareigojimų neįvykdymas kildinamas tik iš nuostatos, susijusios su balsavimo teisės apribojimu, t. y. VW įstatymo 2 straipsnio 1 dalies, ir iš nuostatos, susijusios su sumažinta blokuojančia mažuma, t. y. VW įstatymo 4 straipsnio 3 dalies, tarpusavio sąveikos.

31 Tokia išvada patvirtinama, be kita ko, minėto Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją* 30, 43, 51, 54, 56 ir 78 punktuose.

32 Tai, kad iš Vokietijos Federacinės Respublikos priteistos bylinėjimosi išlaidos, nėra reikšminga, nes, kaip matyti iš to sprendimo 83 punkto, bylinėjimosi išlaidų priteisimas buvo pagrįstas išvada, kad ši valstybė narė „iš esmės“ pralaimėjo bylą.

Teisingumo Teismo vertinimas

33 Remiantis SESV 260 straipsnio 1 dalimi, jeigu Teisingumo Teismas nustato, kad valstybė narė neįvykdė kokios nors pareigos pagal sutartis, reikalaujama, kad ta valstybė narė imtųsi būtinų priemonių Teisingumo Teismo sprendimui įvykdyti.

34 Paskelbus minėtą Sprendimą *Komisija prieš Vokietiją*, Vokietijos Federacinė Respublika per terminą, nustatytą motyvuotoje nuomonėje, kurią Komisija priėmė per šią procedūrą, panaikino VW įstatymo 2 straipsnio 1 dalį ir 4 straipsnio 1 dalį. Tačiau ji paliko galioti to įstatymo 4 straipsnio 3 dalį.

35 Šiomis aplinkybėmis reikia nustatyti, ar ši valstybė narė pagal SESV 260 straipsnio 1 dalį taip pat privalėjo panaikinti arba pakeisti pastarąją VW įstatymo nuostatą, kad visiškai įvykdytų minėtą Sprendimą *Komisija prieš Vokietiją*.

36 Taip būtų, jeigu tame sprendime Teisingumo Teismas būtų konstatavęs, kad įsipareigojimų neįvykdymas savarankiškai kilo iš VW įstatymo 4 straipsnio 3 dalies.

37 Šiuo klausimu ypač svarbi minėto sprendimo rezoliucinės dalis, kurioje aprašytas Teisingumo Teismo konstatuotas įsipareigojimų neįvykdymas. Rezoliucinės dalies 1 punkte Teisingumo Teismas, šiuo atžvilgiu nukrypdamas nuo Komisijos ieškinio, nusprendė, kad, „palikdama galioti <...> [VW įstatymo] <...> 4 straipsnio 1 dalį ir 2 straipsnio 1 dalį kartu su 4 straipsnio 3 dalimi, Vokietijos Federacinė Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal [SESV 63 straipsnio 1 dalį]“.

38 Pasirinkęs jungtuką „ir“ ir žodžių junginį „kartu su“ Teisingumo Teismas atskyrė įsipareigojimų neįvykdymą, kurį lemia VW įstatymo 4 straipsnio 1 dalis, ir įsipareigojimų neįvykdymą, kurį lemia to įstatymo 2 straipsnio 1 dalies taikymas kartu su 4 straipsnio 3 dalimi.

39 Taigi, priešingai nei įsipareigojimų neįvykdymo, kylančio iš VW įstatymo 4 straipsnio 1 dalies, atveju, Teisingumo Teismas konstatavo ne įsipareigojimų neįvykdymą, kylantį iš to įstatymo 4 straipsnio 3 dalies atskirai paėmus, o tik įsipareigojimų neįvykdymą, kylantį iš šios nuostatos kartu su VW įstatymo 2 straipsnio 1 dalimi.

40 Šią išvadą patvirtina minėto Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją* motyvai, į kuriuos atsižvelgiant turi būti aiškinama jo rezoliucinė dalis (žr. 1978 m. kovo 16 d. Sprendimo *Bosch*, 135/77, Rink. p. 855, 4 punktą ir 2010 m. birželio 29 d. Sprendimo *Komisija prieš Liuksemburgą*, C-526/08, Rink. p. I-6151, 29 punktą).

41 Šiuo klausimu iš to sprendimo 30 punkto matyti, pirma, kad Teisingumo Teismas nusprendė kartu nagrinėti kaltinimus dėl VW įstatymo 2 straipsnio 1 dalies ir 4 straipsnio 3 dalies prieštaravimo SESV 63 straipsnio 1 daliai, atsižvelgęs ne vien tik į šalių argumentus, bet ir į „bendrą [tų] dviejų <..> nuostatų <...> poveikį“.

42 Antra, to paties sprendimo 43 punkte Teisingumo Teismas pabrėžė, kad VW įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje numatyto teisės balsuoti apribojimo pasekmes reikia įvertinti „atsižvelgiant į [šio] įstatymo 4 straipsnio 3 dalyje numatytą <...> reikalavimą“.

43 Trečia, minėto sprendimo 50 punkte konstatavęs, kad pagal VW įstatymo 4 straipsnio 3 dalį sukuriamas instrumentas, kuris leidžia viešiesiems subjektams mažesnėmis investicijomis, nei reikėtų pagal bendrąją bendrovių teisę, užsitikrinti blokuojančią mažumą, suteikiančią jiems galimybę vetuoti svarbius sprendimus, Teisingumo Teismas to sprendimo 51 punkte nurodė, kad VW įstatymo 2 straipsnio 1 dalis, kuria nustatomas toks pats 20 % balsavimo teisių apribojimas, „užbaigia teisinę schemą, kuri minėtiems viešiesiems subjektams suteikia galimybę su tokiomis mažesnėmis investicijomis daryti didelę įtaką“.

44 Ketvirta, to paties sprendimo 56 punkte Teisingumo Teismas konstatavo, kad „VW įstatymo 2 straipsnio 1 dalis ir 4 straipsnio 3 dalis [kartu paėmus] yra laisvo kapitalo judėjimo apribojimas [SESV 63] straipsnio 1 dalies prasme“. Šis konstatavimas skiriasi nuo minėto sprendimo 68 punkte pateikto konstatavimo, pagal kurį „VW įstatymo 4 straipsnio 1 dalis yra laisvo kapitalo judėjimo apribojimas [SESV 63] straipsnio 1 dalies prasme“.

45 Taigi minėto Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją* motyvai patvirtina to sprendimo rezoliucinės dalies 1 punkto išvadą, kad Teisingumo Teismo konstatuotas įsipareigojimų neįvykdymas kilo ne iš to įstatymo 4 straipsnio 3 dalies atskirai paėmus, o tik iš šios nuostatos kartu su VW įstatymo 2 straipsnio 1 dalimi.

46 Nė vienas iš Komisijos argumentų negali paneigti šios išvados.

47 Pirma, Komisijos pateiktas minėto Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją* 48 ir 50 punktų aiškinimas grindžiamas daliniu to sprendimo aiškinimu, kai neatsižvelgiama nei į neatsiejamas atskirų jo pastraipų sąsajas, nei į jo motyvų visumą ir sąryšį. Taigi sprendimo 50 punkte nurodęs, kad VW įstatymo 4 straipsnio 3 dalis „sukuria instrumentą, leidžiantį viešiesiems subjektams mažesnėmis investicijomis, nei reikėtų pagal bendrąją bendrovių teisę, užsitikrinti blokuojančią mažumą, užtikrinančią jiems galimybę vetuoti svarbius sprendimus“, Teisingumo Teismas, priešingai, nei veikiausiai mano Komisija, neišreiškė jokios pozicijos dėl to, ar pačia šia nuostata pažeidžiama SESV 63 straipsnio 1 dalis. Be to, šis punktas yra dalis argumentų, išdėstytų ankstesniuose to sprendimo punktuose, kuriuose (30 ir 43 punktuose) Teisingumo Teismas patikslino, kad VW įstatymo 2 straipsnio 1 dalį reikia išnagrinėti „atsižvelgiant į“ to įstatymo 4 straipsnio 3 dalį visų pirma dėl jų „bendro poveikio“. Dėl minėto sprendimo 48 punkto, į kurį Komisija taip pat pateikia nuorodą, pakanka pažymėti, kad jame tiesiog konstatuotas faktas, jog „1960 m. priimant VW įstatymą federalinė valdžia ir Žemutinės Saksonijos žemė buvo dvi pagrindinės ką tik privatizuotos bendrovės *Volkswagen* akcininkės ir kiekviena iš jų turėjo po 20 % kapitalo“.

48 Antra, minėto Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją* 51 punktas turi būti aiškinamas atsižvelgiant į likusią sprendimo dalį. Todėl nurodęs, kad teisės balsuoti apribojimo nustatymas „užbaigia“ teisinę schemą, kuri minėtiems viešiesiems subjektams suteikia galimybę mažesnėmis investicijomis daryti didelę įtaką *Volkswagen* sprendimams, Teisingumo Teismas pabrėžė papildomą VW įstatymo 2 straipsnio 1 dalies ir 4 straipsnio 3 dalies pobūdį, o ne savarankišką pastarosios nuostatos poveikį, kaip teigia Komisija.

49 Trečia, remdamasi vien tuo, kad minėto sprendimo 54 punkte vartojama daugiskaitos forma „apribojimai“ arba jungtukas „ir“, ši institucija negali daryti išvados, jog VW įstatymo 2 straipsnio 1 dalis ir 4 straipsnio 3 dalis yra du vienas nuo kito nepriklausomi laisvo kapitalo judėjimo pažeidimai. Iš tikrųjų, tame pačiame punkte Teisingumo Teismas pažymėjo, kad abiem nuostatomis sukuriamas „instrumentas“, kuris gali riboti tiesioginių investuotojų galimybes dalyvauti bendrovės veikloje siekiant sukurti arba išlaikyti tvarius ir tiesioginius su ja siejančius ekonominius ryšius, leidžiančius veiksmingai

dalyvauti ją valdant arba kontroliuojant. Be to, to paties sprendimo 56 punkte Teisingumo Teismas priėjo prie išvados, kad „VW įstatymo 2 straipsnio 1 dalis ir 4 straipsnio 3 dalis yra laisvo kapitalo judėjimo apribojimas EB 56 straipsnio 1 dalies prasme“.

50 Ketvirta, teisinga, kad minėto Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją* 81 punkte Teisingumo Teismas pritarė visiems Komisijos nurodytiems pagrindams dėl SESV 63 straipsnio 1 dalies pažeidimo, tačiau, nesant aiškios priešingos nuorodos, ši aplinkybė negali būti prilyginama Teisingumo Teismo išvadai, kad pati VW įstatymo 4 straipsnio 3 dalis savaime yra laisvo kapitalo judėjimo pažeidimas.

51 Penkta, to, kad Teisingumo Teismas priteisė iš Vokietijos Federacinės Respublikos visas bylinėjimosi išlaidas, taip pat negali pakakti Komisijos teiginiui patvirtinti. Kaip matyti iš to sprendimo 83 punkto, bylinėjimosi išlaidų priteisimas buvo grindžiamas išvada, kad ši valstybė narė „iš esmės pralaimėjo bylą“.

52 Taigi, panaikinusi VW įstatymo 4 straipsnio 1 dalį ir 2 straipsnio 1 dalį ir taip nutraukusi sąsają tarp pastarosios nuostatos ir minėto įstatymo 4 straipsnio 3 dalies, Vokietijos Federacinė Respublika per nustatytą terminą įvykdė įsipareigojimus pagal SESV 260 straipsnio 1 dalį.

53 Todėl šis kaltinimas, taigi ir visas ieškinys, atmestinas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

54 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 138 straipsnio 1 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi Vokietijos Federacinė Respublika reikalavo priteisti bylinėjimosi išlaidas ir Komisija pralaimėjo bylą, Komisija turi padengti šias išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

1. Atmesti ieškinį.

2. Priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

Parašai.